



Καλλιεργώντας τη νατουραλιστική νοημοσύνη των παιδιών.

Ποιος τρώει ποιόν;

Απλά παιχνίδια που μπορούμε να παίξουμε με τα παιδιά για να κατανοήσουν ότι μέσα από την τροφική αλυσίδα, κάθε σκουπίδι, κάθε ρύπος, καταλήγει πίσω στο σώμα μας. Ας υιοθετήσουμε λοιπόν όλοι σωστή συμπεριφορά. Δεν πετάμε σκουπίδια ούτε στη θάλασσα ούτε στο δάσος ούτε ρυπαίνουμε τον αέρα με άσκοπη χρήση του αυτοκινήτου. Μαθαίνουμε να διδάσκουμε και τους μεγάλους!

Τώρα το καλοκαίρι όλοι θα έχουμε ευκαιρία να απολαύσουμε τη φύση. Ακόμη κι αν μείνουμε στην πόλη, θα παίξουμε στο παρκάκι της γειτονιάς, στο άλσος, στην παιδική χαρά. Κι εκεί πρέπει να προσέχουμε. Είναι το περιβάλλον όπου ζούμε.

Τα παιδιά μπορούν να καταλάβουν πώς μέσα από την τροφική αλυσίδα τα κάθε λογής σκουπίδια (απορρίμματα, λύματα, απόβλητα, αέριοι ρύποι) βλάπτουν τελικά εμάς τους ίδιους.

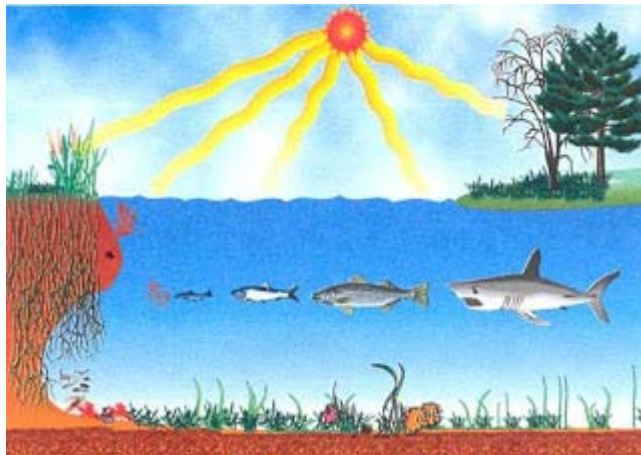
Υλικά:

Εικόνες από μικρά και μεγάλα ψάρια, φυτοπλαγκτόν και ήλιο.

Μια πλαστική σακούλα από πολύ λεπτό πλαστικό.

1. Το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό.

Κόψτε εικόνες από ψάρια διαφόρων μεγεθών, όπως στην παρακάτω εικόνα. Φροντίστε να συμπεριλάβετε και το φυτοπλαγκτόν που είναι αυτότροφο είδος: φωτοσυνθέτει. Απλώστε όλες τις εικόνες στο τραπέζι ή στο πάτωμα εκτός από την



εικόνα του ήλιου. Ζητήστε από τα παιδιά να βάλουν τις εικόνες στη σειρά ανάλογα με το ποιος τρώει ποιον. Μπορεί να προσπαθεί ένα ένα παιδί και να εξηγήει τη λογική του. Ακούστε τις εξηγήσεις που δίνουν οι μαθητές σας. Μπορεί να προκύψουν ενδιαφέροντα θέματα προς συζήτηση. Όταν τα παιδιά φτιάξουν την τροφική αλυσίδα, ρωτήστε τους πώς φαντάζονται ότι τρέφονται οι μικροσκοπικοί

αυτοί οργανισμοί της θάλασσας, που δε φαίνονται με γυμνό μάτι, το πλαγκτόν. Βοηθήστε τους ρωτώντας από πού τρέφονται τα φυτά. Αν έχετε μιλήσει για τη φωτοσύνθεση, τα παιδιά θα βρουν τη σωστή απάντηση. Αλλιώς εμφανίστε την εικόνα του ήλιου και εξηγήστε με απλά λόγια τη διαδικασία.

2. Βαρυστομαχιά

Διαλύστε την πλαστική σακούλα σε πολύ μικρά κομματάκια. Εξηγήστε ότι αυτό συμβαίνει στις πλαστικές σακούλες όταν τις πετάμε στη φύση. Ποιος μπορεί να φάει αυτά τα κομματάκια σακούλας κατά λάθος; Τα παιδιά δείχνουν τα ψάρια που πιστεύουν ότι μπορεί να πάθουν το ατύχημα. Καταλήγουν ότι και το πολύ μικρό ψάρι μπορεί να φάει ένα κομματάκι σακούλας. Το μεγαλύτερο ψάρι, όταν φάει το μικρό ψάρι, τι θα πάθει; Θα φάει κι αυτό λίγη σακούλα! Το μεγαλύτερο ψάρι όμως, σαν πιο μεγάλο που είναι, θα φάει περισσότερα ψαράκια. Ας πούμε ότι θα φάει 2 ψαράκια. Και τα 2 ψαράκια έχουν καταπιεί λίγη πλαστική σακούλα, πόσα κομματάκια θα καταλήξουν στην κοιλιά του ψαριού; Τα παιδιά κάνουν την πρόσθεση. Και το μεγαλύτερο ακόμη ψάρι, αν φάει 2 από τα προηγούμενα ψάρια, πόσα κομματάκια πλαστικής σακούλας θα καταπιούν; Τα κομματάκια σακούλας τα απλώνετε μπροστά στα παιδιά οπότε μπορούν να τα μετράνε.

Ποιος θα δηλητηριαστεί τελικά περισσότερο; Το μικρό ψάρι ή το μεγάλο;

3. Καλή μας όρεξη!

Ρωτάτε σε ποιους μαθητές αρέσει το ψάρι. Ρωτάτε αν αρέσει και στους γονείς τους. Υπάρχει κανένα πρόβλημα με αυτό; Μπορούν τα παιδιά να φανταστούν την απάντηση; Καταναλώνουμε ετησίως 80 εκατομμύρια τόνους ψαριών και θαλασσινών που μπορεί να έχουν μολυνθεί από αυτά τα πλαστικά απορρίμματα! Αυτό δε χρειάζεται να το πούμε στα παιδιά, δε θέλουμε να τα τρομάξουμε! Μπορούμε να το γνωρίζουμε εμείς και να μεταδώσουμε τη σημασία της έννοιας «τροφική αλυσίδα» και της αλληλεξάρτησης. Πρέπει λοιπόν να μην πετάμε σκουπίδια όχι μόνο γιατί αγαπάμε τη χελώνα και τα δελφίνια που μπορεί να καταπιούν τις σακούλες και να αρρωστήσουν (κάτι που τα περισσότερα παιδιά το ξέρουν πια) αλλά και γιατί προστατεύουμε και τη δική μας υγεία.

4. Πυραμίδες

Φτιάξτε τροφικές πυραμίδες με τουβλάκια lego, με κύβους, με τα ίδια τα σώματα των παιδιών και διασκεδάστε! Ρωτήστε τα παιδιά τι θα συμβεί αν αυτοί που είναι στη βάση της πυραμίδας πέσουν. Η πυραμίδα καταρρέει.

5. Παρακαλώ κύριε, παρακαλώ κυρία...

Ελέγξτε πώς αντιλήφθηκαν τα παιδιά τη διαδικασία αυτή παίζοντας μια σκηνή στην παραλία. Κάποιος κύριος ή κυρία «ξεχνάει» μια πλαστική σακούλα ή ένα πλαστικό ποτήρι από τον καφέ και φεύγει. Τι μπορεί να του/της πει το παιδί; Πώς μπορεί να εξηγήσει ευγενικά αυτό που θα συμβεί;

6. Ένας πλαστικός κόσμος

Παίξτε και μάθετε τα υλικά. Φέρτε συσκευασίες από χυμούς φρούτων σε πλαστικό, αλουμίνιο και tetrapack. Φέρτε και άλλες συσκευασίες από πλαστικό: κεσεδάκια από γιαούρτι, καλαμάκια, παιχνίδια από πλαστικό, τάπερ, κοκαλάκια και φυσικά πλαστικό

μπουκάλι από νερό. Παίξτε παιχνίδια διαχωρισμού των πραγμάτων ανάλογα με το υλικό. Συζητείστε πώς το πλαστικό είναι παντού σήμερα. Τι έκαναν οι άνθρωποι πριν ανακαλύψουν το πλαστικό; Πού αποθήκευαν τα υγρά και τα τρόφιμα; Δείξτε εικόνες από κεραμικά σκεύη. Επισκεφθείτε ένα αρχαιολογικό μουσείο ή μουσείο κεραμικής τέχνης. Από τι φτιάχνεται το πήλινο σκεύος και από τι φτιάχνεται το πλαστικό; Ποιος παιδί έχει φτιάξει πύργους και κάστρα στην άμμο; Τι υλικά χρησιμοποιεί; Άμμο και νερό. Αυτό είναι και ο πηλός! Φτιάξτε έργα από πηλό.

Περισσότερο παιδαγωγικό υλικό για την κλιματική αλλαγή στο <http://www.wwf.gr/>. Μπορείτε να φωνάξετε το WWF στο σχολείο σας για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Τηλ. 210 3314 893.

Ελένη Σβορώνου